

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ויגש

מלקוטי שיחות חלק ל

יוצא לאור על ידי
„מכון לוי יצחק“
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים וארבע לבריאה

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" מיטל עדן שתחי'
לרגל יום הולדתה הי"א לאויוש"ט,
ש"ק פ' ויגש, י"א טבת הי' תהא שנת פלאות דגולות

ולזכות אחי' ואחותה

הת' יהודה אשר שיחי'

וחיילי "צבאות השם" אהרן יעקב, נח ארי וליענה טובה שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הו"ח ר' ניב וזוגתו מרת חי' שיחיו פישביין

* * *

לזכות

החיילת ב"צבאות השם" אילה צבי' שתחי'
לרגל יום הולדתה השלישי לאויוש"ט,
ביום י"ב טבת הי' תהא שנת פלאות דגולות

ולזכות אחי' ואחותה

חיילי "צבאות השם" אריאל אפרים וליבי רבקה שיחיו

*

נדפס ע"י הוריהם

הו"ח ר' איתי משה וזוגתו מרת מורי' רות שיחיו פישביין

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

כפי שדברו ועוררו כמה פעמים לאחרונה – שע"פ הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, כבר סיימו את כל ההכנות לגאולה, וכעת צריכים רק להמשיך את הגאולה בפועל בגשמיות וחומריות העולם (חומריות שנעשית לגשמיות), בגלוי לעיני בשר.

... היום צריך רק לפקוח את העיניים, ואזי יראו איך שכל העולם תובע שכל יהודי יהי' כבר בהמעמד ומצב דגאולה האמיתית והשלימה.

ויש לומר, שזה גופא הוא הטעם לכך שרואים כיום איך שיהודים יכולים לעמוד בעיני היהודים עם כל התוקף והבעלות [הבעה"ב'תישקייט] גם על אוה"ע – ואין הדבר תלוי אלא ברצונם – דכיון שעומדים מיד לפני הגאולה, שבה יתגלה בפועל כיצד "ודוד עבדי נשיא להם לעולם"¹, "וידעו הגוים כי אני ה'"² – לכן זה משתקף בפועל במצב של דורנו, כהכנה המוליכה ישירות לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ולהוסיף, שזה מרומז גם ב"ויגש אליו יהודה", שיחד עם הסיוע של תוקף העבודה של יוסף שבדורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, יש גם את ה"ויגש אליו יהודה", משיח שיבוא בקרוב ממש, "ודוד עבדי נשיא להם לעולם", שבא בסיוע ונתנית כח מיוסף (שבדורנו), "כמוך כפרעה"³, (פרעה דקדושה) ד"אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין"⁴.

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!
 האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב
 וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

אבל עדיין צריך ביאור: מובן ופשוט שכל מעשי האבות והשבטים (ובפרט אלה המסופרים בתורה) מדוייקים בתכלית. וכן בענייננו, שהסימן שמסר יוסף ליעקב שעוד הוא חי, לא הי' סתם סימן בעלמא (בענין צדדי), אלא שגם תוכן הסימן (פרשת עגלה ערופה) שייך להודעה ש"עוד יוסף חי" (וכמו שהאריכו במפרשים בביאור השייכות שביניהם¹⁰). ולפי הנ"ל, שכוונת הסימן היתה להוכיח ליעקב שהוא עומד בצדקו, מובן שהתוכן דפרשת עגלה ערופה שייך גם להודעה זו.

ב. ויש לומר בזה:

ענינה של עגלה ערופה מבואר בפשטות הכתובים: "כי¹¹ ימצא חלל באדמה .. נופל בשדה לא נודע מי הכהו, ויצאו זקניך ושופטין (סנהדרין גדולה)¹² ומדדו גו' והורידו זקני העיר ההיא את העגלה גו' וכל זקני העיר ההיא גו' ירחצו את ידיהם גו' וענו ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה גו'". ומבואר הטעם בדבר¹³ – כדי שיתפרסם המאורע שהי' "חלל .. נופל בשדה", אשר עי"ז יהי' נקל יותר למצוא את הרוצח כו', ועוד (וגם זה עיקר) – כדי ש"ישמעו ויראו גו'" (כמובא בנוגע לכמה ענינים¹⁴), היינו, לשלול מלכתחילה את האפשרות ד"חלל .. בשדה".

וביאור הענין – בעבודת ה':

"חלל" במובן רוחני הוא זה שנפסקה דביקותו בהקב"ה, שהוא מקור חיותו, וכמש"נ¹⁵ "זאתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום".

א. על הפסוק¹ "וירא את העגלות אשר שלח יוסף גו' ותחי רוח יעקב אביהם" איתא במדרש² (והובא בפרש"י על התורה³) שזה הי' סימן ששלח יוסף ליעקב, שאם לא יאמין להם יעקב ש"עוד יוסף חי", יאמרו לו שיוסף מסר לומר: "בשעה שפרשתי ממך .. בפרשת עגלה ערופה הייתי עוסק" (וזהו "וירא את העגלות אשר שלח יוסף חי"⁴); ובהמשך לזה מפרש המדרש⁵ (מש"נ בפסוק שלאח"כ⁶) "וירא ישראל רב עוד יוסף בני חי", שאמר יעקב "רב כחו של יוסף בני שכמה צרות הגיעוהו ועדיין הוא עומד בצדקו הרבה ממני כו'". ובפשטות כוונת המדרש⁷ לפרש "עוד יוסף בני חי" שהוא חי נוסף על חיים גשמיים, גם ובעיקר חיים רוחניים, חיים המתאימים לבנו של יעקב – "עוד יוסף בני חי"⁸.

והנה מזה שהמדרש סמך שני הענינים זל"ז – הסימן שמסר יוסף לאביו ש"עוד יוסף חי" בפשטות, ואשר יעקב הכיר שיוסף "עומד בצדקו" ואלה הם חיו (וזה ה"חיים" שלו) – מסתבר, שב' הענינים שייכים זל"ז, כלומר: הסימן שמסר יוסף – נוסף על שהי' להודיע ליעקב שעוד הוא חי בגשמיות, בא בעיקר להוכיח שהוא "עומד בצדקו".

וכמוכן גם בפשטות – שזה שיוסף זוכר באיזו פרשה בתורה הי' עוסק בשעה שפירש מיעקב (מלפני כ"ב שנה), הי' הוכחה שתורתו שמורה אצלו והוא עומד בצדקתו כמקדם⁹.

10 לפי פשטות הענין, שהי' סימן שהוא (יוסף שחי) כפשוטו (ראה רבותינו בעה"ת, ריב"א ורע"ב עה"ת, כלי יקר ועוד מפרשים כאן).
 11 פ' שופטים כא, א ואילך.
 12 רש"י עה"פ (שם, ב), מסוטה מד, ב ואילך (וש"נ).
 13 מו"נ ח"ג פ"מ, הובא ברמב"ן ובהי' פ' שופטים שם. וראה גם אברבנאל שם. חינוך מצוה תקל. – וראה לקו"ש חכ"ד ע' 126 ובהערה 55 שם.
 14 פ' ראה יג, יב. פ' שופטים יז, יג. יט, כ. ועוד וראה בענינו – בהי' פ' שופטים כא, א ("יש שפירש").
 15 ואתחנן ד, ד.

1 פרשתנו מה, כז.
 2 ב"ר פצ"ד, ג. ועד"ז תנחומא פרשתנו יא.
 3 עה"פ (בשינוי לשון).
 4 ראה בארוכה מפרשי המדרש ומפרשי רש"י שם.
 5 ב"ר שם.
 6 מה, כח.
 7 ראה גם פי' מהר"ו לבי"ר שם.
 8 ראה אלושך וכלי יקר כאן. ש"ך עה"ת ואוה"ח לקמן מו, ל. ועוד.
 9 ראה גם לקו"ש ח"י ע' 161.

ג.נ.

ווי גערעדט און מערר געווען כמה פעמים לאחרונה – אַז לויט דער הודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, האָט מען שוין פאַרענדיקט אַלע הכנות צו דער גאולה, און איצטער דאַרף מען נאָר ממשיך זיין די גאולה בפועל אין גשמיות וחומריות העולם (חומריות וואָס ווערט איבערגעמאַכט אויף גשמיות), בגלוי לעיני בשר.

... היינט דאַרף מען נאָר אויפגעפּענען די אויגן, וועט מען זען ווי די גאַנצע וועלט מאָנט אַז יעדער איד זאָל שוין שטיין אין דעם מעמד ומצב פון גאולה האמיתית והשלימה.

ויש לומר, אַז דאָס גופא איז דער טעם פאַרוואס מ'זעט היינט ווי אידן קענען שטיין בעיני היהודים מיטן גאַנצן תוקף און בעה"ב'ישקייט אויך אויף אוה"ע – ואין הדבר תלוי אלא ברצונם – וואָרום היות, אַז מ'שטייט גלייך פאַר דער גאולה, ווען עס וועט נתגלה ווערן בפועל ווי "ודוד עבדי נשיא להם לעולם"¹, "וידעו הגוים כי אני ה'"² – דעריבער שפיגלט זיך עס אָפּ בפועל אין דעם מצב פון אונזער דור, אַלס הכנה וואָס פירט גלייך אַרײַן צו דער גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ולהוסיף, אַז דאָס איז אויך מרומז אין "ויגש אליו יהודה", אַז צוזאַמען מיט דעם סיוע פון דער תוקף העבודה פון יוסף שבדורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, האָט מען אויך דעם "ויגש אליו יהודה", משיח שיבוא בקרוב ממש, "ודוד עבדי נשיא להם לעולם", וועלכער קומט בסיוע ונתנית כח פון יוסף (שבדורנו), "כמוך כפרעה"³, (פרעה דקדושה) ד"א אתפריעו ואתגליין מיני' כל נהורין"⁴.

(משיחות ש"פ ויגש, ז' טבת תשנ"ב)

- 1) יחזקאל לו, כה.
- 2) שם, כח.
- 3) פרשתנו מד, יח.
- 4) זח"א רי, א.

לקוטי

והגורם לזה הוא להיותו נמצא "בשדה" (נופל בשדה"¹⁶) – מקומו של "עשו .. איש שדה"¹⁷, שמתנכל לאותם שנמצאים "בשדה" (ולא באהלה של תורה ויהדות) לנתקם ח"ו מדביקותם באלקים חיים מקור חיותם ולהפילם חללים ר"ל – "חלל .. בשדה", או עכ"פ להחליש בהם את הענין ד'זאתם הדבקים בה"א גו".

וע"ז באה הוראת התורה – "ויצאו זקניך ושופטיך גו", שזוהו מתפקדים ואחריותם של זקני ושופטי ישראל בכלל, כולל ב"ד הגדול שבירושלים, לעשות את כל התלוי בהם לתקן המצב ולשלול מכל וכל את המציאות ד"חלל .. בשדה"¹⁸. וכמודגש גם בהכרותם¹⁹ "ידינו לא שפכו את הדם הזה" – "לא²⁰ ראינוהו ופטרנוהו בלא מזונות ובלא לוי", דהיינו, שזוהי חובתם של זקני העיר ללות כל איש מישראל היוצא מהעיר (אל השדה) ולהספיק לו צידה לדרך – מזון, זו תורה שנק' מזון²¹, וכן לבושים – מצות [כדאיתא בתנא דבי אליהו רבה]²² עה"פ²³ "כי תראה ערום וכסיתו" – אם ראית אדם שאין בו ד"ת הכניסוהו לביתך ולמדהו ק"ש ותפלה כו' וזרוהו במצות לפי שאין לך ערום בישראל אלא מי שאין בו תורה ומצות". כדי לחזקו ולהגין עליו מכל הסכנות האורבות לו בהיותו "בשדה".

ועפ"ז יש לבאר הטעם (הפנימי) לזה, שבשעה שפירש יוסף מיעקב היו עוסקים בפרשת עגלה ערופה דוקא:

- 16) ראה בחיי"ש שם "חלל .. מלשון חולין שחללו רוח הטומאה מחוץ לעיר בשדה זהו שאמר נופל בשדה".
- 17) תולדות כה, כו. וראה בארוכה אוה"ת עה"פ (קמב, ב ואילך). ד"ה ואם בשדה במאמרי אדה"ז – תקס"ב (ח"א ע' סו ואילך), אוה"ת ח"ש (הוספות לכרך ב – תמו, ב ואילך). ועוד.
- 18) ראה גם לקו"ש שם ע' 130 ואילך.
- 19) שופטים שם, ז.
- 20) רש"י שם. וראה סוטה מה, סע"ב במשנה (ועל הגיליון שם). ספרי עה"פ.
- 21) כמ"ש ותורתך בתוך מעי (תהילים מ, ט. תניא פ"ה). וראה חגיגה יד, א. תדבאר שבהערה הבאה. ועוד.
- 22) פכ"ז. – וראה רש"י בראשית ג, ז (מב"ר פ"ט, ו). ועוד.
- 23) ישע' נה, ז.

ויגש

שיחות

לפני ירידתו²⁴ של יוסף למצרים, "ערות הארץ"²⁵, שהי' שם באופן של "נשבה לבין הגוים"²⁶ – הרי בזמן ההוא הי' צריך להוספת כח רוחני כדי לעמוד שם בצדקו – וזהו שלמד אתו יעקב פרשת עגלה ערופה, שבה מוזהרים זקני העיר על תפקידם להתעסק בלויית האיש ההולך ל"שדה" ולתת לו את כל צרכיו כל זמן היותו בשדה: כנ"ל – שזוהי הנתנית כח ליוסף לעמוד בצדקו גם במצרים.

ולכן, כאשר רצה יוסף להוכיח ליעקב שהוא חי (גם) במונן הרוחני, מסר ע"י אחיו "סימן" זה ליעקב, ש"פרשת עגלה ערופה" היתה לנגד עיניו, ובכח זה לא הושפע כלל מהסביבה במצרים ונשאר שלם בתורתו וצדקתו: וכאשר ראה יעקב "את העגלות גו" – ותחי רוח יעקב אביהם", שנמשכה חיות חדשה ברוחניותו (רוח) של יעקב, ובפרט שחיים (הרוחניים) של יעקב תלוי' בחייהם של זרעו²⁷, כמאמרם²⁸ "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

ג. אמנם עדיין צריך להבין: במדרש שם מפרש דברי יעקב "רב עוד יוסף בני חי" – "רב כחו של יוסף בני .. הוא עומד בצדקו הרבה ממני שחטאתי שאמרת²⁹ נסתרה דרכי מה" [כמבואר במדרש³⁰ בדברי יעקב לבניו³¹ "למה הרעותם לי להגיד לאיש העוד לכם אח" – "כך אמר הקב"ה, אני עוסק להמליך את בנו

24) כי כלפי שמיא גיליא שפירדתי מיעקב או ה"ז תחלת ירידתו למצרים. ואע"פ דיעקב לא ידע זה, מזל' חוי וכיו"ב. וראה רש"י וישב (לו, יד): מעצה עמוקה של אותו צדיק כו'.

25) ולהעיר מהמבואר במפרשים (ראה הנסמן בהערה 10), דמש"נ (וישב שם) "וישלחהו גו" היינו שיעקב ליווה את יוסף, ולכן עסקו או בפרשת עגלה ערופה שתוכנה "לא פטרנוהו כו' ובלא לוי". ע"ש.

26) מקץ מב, ט. שם, יב. וראה קה"ד עה"פ (א, ד) והארץ לעולם עומדת.

27) ל' רש"י ויחי מזו, לא (וראה רש"י מקץ מג, ל) – ומסיים "וזה" עומד בצדקו".

28) ובפרט של יוסף – ראה זהר ויחי רטו, ב. ביארה"ז שם (כו, סע"ב ואילך. ולהצ"צ – ס"ע רנח ואילך). אוה"ת ויחי ד"ה בן פורת וביאורו. ועוד.

28) תענית ה, ב.
29) ישע' מ, כו.
30) ב"ד פצ"א, י.
31) מקץ מג, ו.

המזמור: „ברוך ה' לעולם אמן ואמן“, „ראה . . ביאת המשיח, על כן נתן תודות לשם“⁶.

* * *

מהענינים העיקריים דגאולה האמיתית והשלימה – בנין ביהמ"ק השלישי (למעלה מהמשכן, מבית ראשון ומבית שני), „מקדש⁷ אדני כוננו ידיך“ . . יש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז ב„מעשינו ועבודתינו“ בענינים שהם מעין ודוגמא והכנה לבניית בית המקדש השלישי – ע"י בנין בתים חדשים (והוספה וחיזוק הבתים הקיימים כבר) בתים בכל ג' הקוין דתורה תפלה וגמ"ח.

(משיחות ש"פ ויגש, ה' טבת תנש"א)

6) ראב"ע עה"פ.
7) בשלח טו, יז.

והתחלה³⁵ לירידת כל ישראל למצרים – הוא מפני שהירידה למצרים שייכת לחידוש המיוחד שבעבודת יוסף:

מבואר בכ"מ³⁶ הטעם שהאבות והשבטים בחרו להיות רועי צאן, כי התעסקות זו – שאין בה טירדא (יתירה) ונמצאים במצב של התבודדות מעניני העולם – לא הפריעה אותם מלהיות במצב של דביקות תמידית באלקות: אבל יוסף שונה בעבודתו מהאבות ושאר השבטים, שגם בהיותו עסוק בעניני העולם, הן בבית פוטיפר כאשר הפקידו "על ביתו וכל יש לו נתן בידו"³⁷, ועד"ז בבית הסוהר, שנתן בידו "את כל האסירים .. ואת כל אשר עושים שם הוא ה' עושה"³⁸, וכ"ש כשנעשה משנה למלך וניהל כל עניני מצרים ("ועל פיך ישק כל עמי .. ובלעדיך לא ירים איש גו"³⁹) – כל הטירדות העצומות הללו לא בלבלו אותו ולא הטרידוהו והי' בתכלית הדביקות באלקות.

ובזה יובן הטעם (הפנימי) שהתחלת ירידת בני"י למצרים היתה על ידי ירידתו של יוסף, כי יוסף (בעבודתו שם) הוא שנתן כח בבני ישראל⁴⁰ להחזיק מעמד גם בהיותם בגלות, בארץ לא להם, במצרים.

וזו היתה כוונת יוסף באמרו לאחיו – "למחיו שלחני אלקים לפניכם .. וישלחני אלקים לפניכם לשום לכם שארית בארץ", שירידתו למצרים היתה שליחות מאת הקב"ה, כדי "לפתוח את הצינור" ולתת כח לבני ישראל שיוכלו להחזיק מעמד בגלות, לחיות בחיים רוחניים, "ואתם הדבקים בה"א חיים", גם במצרים.

35) ראה רש"י וישב לו, ב: סיבה ראשונה כו'. רש"י שם, יד: מעצה עמוקה כו'. ועוד.

36) ראה מאמרי אדה"ז – הקצרים ע' יט: תקס"ה (ח"א) ע' קצב ואילך. תו"ח וחי (קב, ב ואילך). ד"ה ולא זכר תרע"ו, תפר"ח. ועוד.

37) וישב לט, ד. וראה שם, ה'ו. ח. ובת"א (ועד"ז בתיב"ע) שם, יא: למבדק בכתבי חושבני'.

38) וישב שם, כב.

39) מקץ מא, מ, שם, מד.

40) ראה בארוכה בזה – תקס"ה שם (ע' קצה ואילך). תו"ח שם (קה, ב ואילך). לקו"ש חכ"ה ע' 253 ואילך.

במצרים והוא אומר למה הרעותם לי .. נסתרה דרכי מה"ל – דלכאורה, למאי נפק"מ כאן, שיוסף "עומד בצדקו הרבה ממני"?

גם צריך ביאור: ע"פ מנהג ישראל – ש"תורה הוא – מסיימים ל"שלישי" (ולכמה מנהגים³² – ל"רביעי") של קריאת הפרשה בפסוק "וידברו גו' וירא את העגלות גו' ותחי רוח יעקב אביהם", ובפסוק שלאח"ז – "ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני גו'" – מתחיל ל"רביעי" (או ל"חמישי"). ואינו מובן – מדוע מפסיקים באמצע ענין?

והוא הדבר בתחילת "שלישי", המתחיל באמצע דברי יוסף אל השבטים "ועתה³³ לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים וישמיני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים" – דלכאורה ה"ז המשך מודגש לפסוקים שלפנ"ז³⁴ (שיוסף אמר לאחיו) "אני יוסף גו' ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה כי למחי' שלחני אלקים לפניכם, כי זה שנתיים הרעב גו' וישלחני אלקים לפניכם לשום שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה" (ובזה מסתיים "שני", ובפסוק שלאח"ז מתחיל "ועתה לא אתם שלחתם גו'") – שמפסיקים באמצע דברי יוסף לאחיו העוסקים בתוכן אחד (שירידתו למצרים היתה בשליחות השם)?

גם אינו מובן: הדגשת השלילה "לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים" – שייכת יותר לעיל, בתור טעם לאמירת יוסף לאחיו "אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה", מפני ש"לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים" – ומדוע נאמרה הדגשה זו דוק אח"כ (לאחר הפסקת "שלישי") בהמשך אחד עם "וישמיני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל הארץ מצרים"?

ד. ויש לומר הביאור בכל זה:

הטעם לזה שיוסף הוא הראשון מבני ישראל שירד מצרימה – וזה הי' סיבה

32) שסוף "שלישי" הוא לעיל בפסוק (מה, יח) וקחו גו' ואכלו את חלב הארץ.

33) מה, ח.

34) מה, ד"ו. וכאמרו "ועתה" בוא"ו המוסיף ומחבר.

הוספה בשורת הגאולה

י

מהטעמים לכך שהמעמד ומצב ד'ויחי יעקב בארץ מצרים¹ (שגם בזמן הגלות נעשה יהודי בעה"ב על העולם, "אדוני הארץ"², ולכן מקבל עזר וסיוע ממלכות המדינה באופן ש"טוב כל ארץ מצרים לכם הוא"³) מודגש ביותר בזרנו זה:

כיון שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, מודגשת בו ההכנה להפיכת הגלות ע"י "טעימה" מעין זה בזמן הגלות – שבסמיכות לסוף הגלות נעשה מעמד ומצב ד'ויחי יעקב בארץ מצרים, והולך וניתוסף ככל שמתקרבים יותר להפיכת הגלות בגאולה האמיתית והשלימה.

... ובמיוחד בשנת "נסים" (תש"נ) ושנת "נפלאות אראנו" (נ"א) – כפי שראינו במוחש הנסים והנפלאות בתקופה האחרונה, כולל ובמיוחד בנוגע להיחס דמלכות המדינה היא ("מעצמת-על") לאפשר ולעזור ולסייע לבני" להיות במעמד ומצב של הרחבה, לצאת מן המיצר אל המרחב, באופן שגם בארץ מצרים (ברגעי הגלות האחרונים) יהי' אצלם מעמד ומצב ד'ויחי יעקב,

וכל זה – מפני שעומדים בסמיכות ממש להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובלשונו של דוד מלכא משיחא, "נעים זמירות ישראל", במזמור פ"ט: "כרתי ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי"⁴, "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו"⁵, ועד לסיום וחותם

- 1) ויחי מז, כה.
- 2) מקץ מב, ל. לג.
- 3) ויגש מה, כ.
- 4) פסוק ד.
- 5) פסוק כא.

לקוטי

ובזה יובן ג"כ דיוק לשונו של יוסף "למחי' שלחני אלקים .. וישלחני אלקים .. ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים"⁴¹ – שם אלקים דוקא, מדת הדין והגבורה (ולא שם הוי', מדת הרחמים) – כי שליחות זו היא באופן של ירידה לגלות, מקום של העלם והסתר כו' [ובאופן שגרם צער ועגמת נפש ליוסף וליעקב וכו'] שלא ניכרין בו רחמיו של הקב"ה באופן גלוי – וגם במצב זה, פעל יוסף שירידתו שם תהי' "למחי' .. להחיות לכם לפליטה גדולה".

ה. אמנם ענין זה עדיין אינו תכלית שליחותו של יוסף למצרים – שהרי אין זו אלא תועלת ופעולה שלילית – הגנה מהענינים, הבלתי-ירצויים שבגלות, כדי שהאדם ישאר דבוק באלקים (כמקודם) גם במצב זה –

עיקר חידושו של יוסף הוא – כשמו – יוסף מלשון הוספד⁴², וכהפירוש⁴³ בפסוק⁴⁴ "יוסף ה' לי בן אחר", שענינו של יוסף הוא, שמהפך גם את "אחר" (היינו מי שאינו שייך לצד הקדושה), שיהי' "בן" להקב"ה. כלומר, לא רק שאינו מתפעל מהמניעות ועיכובים שבגלות, אלא אדרבה, שהוא שולט עליהם עד שכובשם תחת ממשלת הקדושה.

[וע"ד דברי הרמב"ם בנוגע למלך המשיח, שתפקידו הוא לא רק "להחזיר מלכות דוד ליושנה .. (כדי שיהיו) חזורין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם"⁴⁵ עבור בני ישראל ע"י שיבנה מקדש במקומו], דהיינו שבני ישראל יעבדו את השם בתכלית השלימות, אלא גם "יתקן"⁴⁶ את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד

41) וראה גם ויחי (ג, כ) "אלקים חשבה לטובה .. להחיות עם רב".

42) וע"ד החילוק בין מנשה ואפרים (בני יוסף), כמשנת' במק"א (לקו"ש ט"ו ע' 433 ואילך. ועוד), שמנשה ענינו לשלול שכחת "בית אבי", משא"כ אפרים ענינו – הפרני אלקים בארץ עניי" (מקץ מא, נב), ההוספה שע"י אתהפכא חשוכא לנהורא. ע"ש.

43) אוד"ת עה"פ, ועוד.

44) ויצא ל, כד.

45) ל' הרמב"ם הל' מלכים רפ"א.

46) רמב"ם שם בסוף הפרק.

שיחות

ויגש

שנאמר⁴⁷ כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' וגו'".

וכפי שהי' בפועל ביוסף במצרים, שהי' משנה למלך, ד"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים"⁴⁸, ויוסף שלט עליהם בפועל, "ויוסף הוא השליט על הארץ"⁴⁹ [וכמסופר בארוכה בסוף פרשתנו⁵⁰ שיוסף קנה המצרים ואת אדמתם, ועוד העבירם מקצה גבול מצרים ועד קצהו וכו'], וכוונת יוסף היתה לא רק לשליטה גשמית, אלא⁵¹ שיכירו את אלקי השמים ואלקי הארץ, ויקיימו שבע מצות ב"נ⁵², ועד שארז"⁵³ – והובא בפרש"י על התורה⁵⁴ – שהכריחם שימולו את עצמם⁵⁵.

ו. והנה ישנו הבדל יסודי בין שני ענינים אלו בשליחותו של יוסף למצרים – (א) נתינת כח בבני ישראל שעניני (מצרים) הגלות לא יפריעו אותם מדביקותם בה, (ב) השליטה על עניני הגלות – שיהיו נכנעים ועד שהם עצמם יהפכו לקדושה:

הענין הראשון, התוקף שעניני הגלות לא יבלבלו את בני ישראל מדביקותם בה, אף שמקורה מיוסף, מ"מ, על ידי יוסף נמשך כה זה בכל אחד ואחד מישראל באופן פנימי, עד שזה נקרא על שמו של כא"א.

וזהו הפירוש הפנימי במחז"ל⁵⁶ "כל ישראל נקראים על שם יוסף לפי שהוא פירנסם וכלכלם בימי הרעב": כלכלת יוסף את אחיו

47) צפני' ג, ט.

48) מקץ מא, מד.

49) מקץ מב, ו.

50) מז, כ ואילך.

51) ראה תו"ח שם (קה, ד ואילך. וראה שם: להחיות עם רב ויחי ג, כ) דעכ"ם .. עם רב ניצוצות דבחי' התורה .. לעבדו שכם אחד. ע"ש בארוכה.

52) ע"ד שנצטוו כל בני" לכוף כל באי עולם בזה – במ"ת (רמב"ם הל' מלכים ספ"ח). ואולי י"ל שזהו בכלל דינים ו"לשבת יצרה" – שגם ב"נ מחוייבים בזה (ראה תוד"ה לא תוהו – גיטין מא, ב (בתל' הב') לענין עבד. וראה לקו"ש ח"ה ע' 159 הערה 63. וש"נ).

53) ב"ד ס"פ צ. פצ"א, ה. תנחומא מקץ ז.

54) מקץ מא, נה.

55) וראה לקו"ש ח"י ע' 139 ובהערות שם, ש"ל שהי' חייב למולם מפני שהיו כמקנת כספו. ע"ש.

56) ל' רש"י תהלים פ, ב.

בימי הרעב כולל⁵⁷ שיוסף נתן כח לכאור"א מישראל, שגם בימי "רעב" רוחני – מצב של גלות והעלם והסתר – יוכלו לחיות חיים רוחניים כדבעי, וכח זה המשיך יוסף בבני"א באופן של מוזן, שנעשה דם ובשר כבשרו, היינו שנתעצם בהם להיות ענין שלהם. שלכן "כל ישראל נקראים על שם יוסף", כיון שתכונה זו של יוסף נעשית חלק ממצויאיתם הם.

אבל הענין השני, השליטה על מצרים, שייך רק לדרגת יוסף עצמו, וכמו בפשטות שרק הוא השליט על מצרים; ומה שבנ"י יכולים לשלוט על עניני הגלות (בדוגמת יוסף), אינו דבר המתייחס אליהם אלא ליוסף, ובפשטות – שכח שליטתם על עניני הגלות הוא רק בתור שלוחיו של יוסף⁵⁸.

ז. ועפ"ז מובנים הדיוקים דלעיל (סעיף ג) בלשונות הכתובים וחלוקת חלק "שלישי" של הפרשה:

ב' האופנים הנ"ל בשליחותו של יוסף במצרים, הם הם שני הענינים שאמר יוסף לאחיו בתיאור שליחותו ששלחו "אלקים" למצרים: (א) "למחי" (להיות לנס למחי⁵⁹) שלחני אלקים לפניכם.. לשום לנס שארית בארץ ולהיות לנס לפליטה גדולה" – יוסף פעל בבני ישראל ונתן להם הכח להחזיק מעמד בגלות. (ב) "ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים וישימיני לאב לפרעה ואדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים" – פעולת שליחותו שיהי' הוא, יוסף, המושל והשליט על מצרים.

[וגם שליחות זו (השני') שייכת לשם אלקים דוקא – כי הממשלה והשליטה על האומות (ועניני גלות) שייכת לשם אלקים, ענין של דין ומשפט (שלכן) נקראים דיינים בשם "אלקים"].⁶⁰

57 ראה הנסמן בהערה 40.

58 בסגנון אחר: ענין הראשון הוא רק ענין של גילוי ההעלם, שיוסף מגלה תוקף הנשמה שישנו (אבל) בהעלם ככאור"א מישראל; משא"כ ענין השני הו"ע של חידוש, שיוסף פועל חידוש בבני"א שלא ישנו בהם מצ"ע.

59 רש"י עה"פ.

60 משפטים כא, ו. ועוד.

בא ענין זה ב"עלי" אחרת, ע"ד הנ"ל בתחילת "שלישי".

ח. ומה יש ללמוד הוראה מיוחדת לדורנו זה – שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, שמו (הראשון) "יוסף":

כ"ק מו"ח אדמו"ר – "יוסף" שבדורנו – פתח וסלל את הדרך לכל תלמידיו ושלוחיו ההולכים בדרכיו ועל ידיהם בכל בני"א, שיוכלו לעסוק בהפצת התורה והיהדות, והפצת מעיינות החסידות, בכל מקום ומצב, גם ב"מצרים", חוצה שאין חוצה הימנו,

ובאופן, שלא זו בלבד שהיותם במקום ה"חוצה" (מצרים) לא יגרע מדביקותם בה', אלא אדרבה – שפועלים ומשפיעים בכל "ארץ מצרים", "לכוף את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח.. מפני שצוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו ע"י משה רבינו" (כפסק דין ברור של הרמב"ם⁶¹).

61 הל' מלכים ספ"ח.

68 ראה בהערה 61.

69 רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

לזכות

כ"ק אדונונו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויהי' שעי' קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדונונו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד